

OECD *Multilingual Summaries* International Migration Outlook 2018

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: [10.1787/migr_outlook-2018-en](https://doi.org/10.1787/migr_outlook-2018-en)

Rahvusvahelise rände ülevaade 2018

Eestikeelne kokkuvõte

Põhisuundumused

Esialgused andmed näitavad, et OECD riikidesse saabus 2017. aastal veidi üle 5 miljoni uue alalise seadusliku rändaja. See tähendab, et esimest korda alates 2011. aastast on ränne vähenenud (võrreldes 2016. aastaga umbes 5%). Selle põhjuseks on aga pagulaseks tunnustatud isikute hulga oluline vähenemine 2017. aastal, samas kui teised rändekategooriad on püsinud stabiilsena või kasvanud.

Pärast kahte aastat, mil OECD riikidele esitati rekordiliselt suur arv varjupaigataotluseid, toimus 2017. aastal 1,23 miljoni taotlusega oluline langus. See arv on siiski oluliselt kõrgem kõigist enne 2015. aastat dokumenteeritud aastatest. Kolm peamist päritolumaad on Afganistan, Süüria ja Iraak. 2017. aastal said OECDs kõige rohkem varjupaigataotlusi Ameerika Ühendriigid (330 000 taotlust), millele järgnes Saksamaa (198 000).

Perekondlik ränne (perekonna taasühinemine ja loomine ning perekonnaliikmete saatmine), mis moodustas alalisest rändest ligi 40%, oli jätkuvalt OECD alas kõigi olulisem rändekanal. Aastatel 2015–2016 toimunud järsk tõus algas pärast alates 2010. aastast kestnud langust.

Esimest korda on selle aasta ülevaatesse lisatud OECD riikidesse toimunud ajutise tööalase rände kõigi kategooriate koondarv. Need kategooriad hõlmavad rahvusvaheliselt värvatud hooajalisi töötajaid ja teisi ajutisi välismaalasest töötajaid, ELi töötajaid, kelle nende tööandjad on kohalike lepingute alusel teistesse ELi riikidesse saatnud (lähetatud töötajad), ja ettevõttesiseselt üleviidud töötajaid. Kokku dokumenteeriti OECDs 2016. aastal 4,2 miljonit ajutist välismaalasest töötajat, mis tähendab eelmise aastaga võrreldes 11% suurust kasvu. Peamised ajutisi välismaalasest töötajaid vastu võtvad riigid on Poola (672 000, enamik Ukrainast) ja Ameerika Ühendriigid (660 000, peamine päritolumaad India).

OECD riikides omandas kõrgharidust umbes 3,3 miljonit rahvusvahelist üliõpilast, mis on 8% rohkem kui eelmisel aastal. Ameerika Ühendriikides näitavad viimased suundumused aga 2016. aastal õppimiseks väljastatud elamislubade arvu olulist langust (–27%). Rahvusvahelised üliõpilased moodustasid keskmiselt kõigist OECD riikide kõrgharidusasutustes õppivatest üliõpilastest 2015. aastal 9%. Nad moodustavad 14% kõigil magistriõppekavadel õppivatest üliõpilastest ja 24% doktoriõppekavadel õppivatest üliõpilastest.

2017. aastal kasvas OECD riikides keskmiselt rändajate tööhõive 1 protsendipunkti võrra, saavutades 67,1%. Nende keskmine töötuse määr langes 1 protsendipunkti võrra 9,5 protsendini ning keskmine töötuse määra lõhe võrreldes samas riigis sündinud isikutega vähenes 2017. aastal 3 protsendipunkti võrra. Selle arengu taga oli osaliselt olukorra oluline paranemine mõnedes ELi riikides.

Poliitikakujunduse seisukohast määratletakse paljudes riikides täpsemalt kõrge kvalifikatsiooniga välismaalaste rändekanaaleid, sealhulgas püsiprogrammide valikukriteeriumide täpsustamine ja ajutiste programmide tingimuste läbivaatamine. Idufirmaviisade hulk on kasvamas, kuid samas toimub

investoriprogrammide läbivaatamine, et rakendada rangemaid tingimusi. Poliitikat kohandatakse ka perekonna taasühinemise võimaluste valdkonnas.

Hiljutiste pagulaste mõju tööturule

Tõenäoliselt ei ületa Euroopa riikides tervikuna eeldatav hiljutise pagulaste sissevoo suhteline mõju tööealistele elanikele 2020. aasta detsembriks 0,4%. Kuna pagulaste osalusmäär on enamasti vastuvõtvast riigis viibimise algusperioodil väga madal, siis tööjõu seisukohast on nende ühine netomõju veelgi väiksem, jäädes 2020. aasta detsembriks alla 0,25%.

Riikides, kus kogumõju on suurim, on mõju arvatavasti oluliselt suurem tööturu teatavates segmentides, eelkõige madala haridustasemega noorte meeste seas. Kuna see rahvastikurühm on enamikes vastuvõtvast riikides juba haavatav, on vajalikud hästi kavandatud meetmed, mis neile vajaliku tuge pakuvad.

Välismaalastest töötajate ebaseaduslik tööhõive

Välismaalastest töötajate ebaseaduslik tööhõive võib olla tingitud rände- või tööeeskirjade mittejärgimisest. Seega tuleb sellele probleemile läheneda nii majanduslikust kui ka rändepoliitilisest vaatepunktist.

OECD riigid peaksid üritama saavutada paremat koordineerimist ja sidusust jõustavate asutuste vahel. Lisaks peaksid nad tõstma teadlikkust nii tööandjate kui ka töötajate seas ning kasutama täiustatud seisundi kontrollimise süsteeme osana meetmetest, millega ennetada ebaseaduslikku rändajate tööjõu kasutamist. Juhul kui välismaalastest töötajate ebaseaduslik tööhõive peaks saama väga oluliseks probleemiks või seda loetakse struktuurseks, tuleks kaaluda seadustamisprogrammide rakendamist. Need tuleb välja töötada hoolikalt ning neid peavad täiendama vastavad muutused seaduslikes tööalase rände kanalites ning tugevamad jõustamismeetmed. Samuti tuleks välismaalastest töötajate ebaseadusliku tööhõive vastaseid poliitikaid lisaks riigi- ja sektorisisesele tasemele rakendada ka rahvusvaheliselt.

Põhijäreldused

Rändajate lõimimine tööturule

- 2016. ja 2017. aasta vahel vähenes rändajate töötuse määr OECDs enam kui 1 protsendipunkti võrra 9,5 protsendini ning tööhõive kasvas 65,5 protsendilt 67,1 protsendini. Areng oli märgatavam välisriigis sündinud naiste puhul.
- Mõnedes rändajarühmades on tööhõive eriti kõrge. Näiteks on Euroopa Liidus ELi rändajate tööhõive vastavast riigist pärit isikutega võrreldes 5 protsendipunkti võrra kõrgem. Ameerika ühendriikides on viimastel aastatel Mehhiko ja Aafrika rändajad saavutanud esimest korda vastavalt 1 ja 3 protsendipunkti võrra Aasia rändajatest kõrgemad tulemused.
- Kõigis OECD riikides jätkub saabunud rändajatele ja pagulastele mõeldud lõimumisprogrammide loomine, milles keskendutakse valdavalt keele ja oskuste omandamisele. Paljudes riikides on välja töötatud meetmed kaitsmaks kõige haavatavamaid isikuid, eriti saatjata alaealisi ja hilja haridussüsteemi sisenevaid lapsi.

Pagulaste mõju tööturule

- Euroopa riigid said 2014. aasta jaanuarist 2017. aasta detsembrini 4 miljonit uut varjupaigataotlust, mis on kolm korda rohkem kui eelmise nelja-aastase perioodi jooksul. Sama perioodi jooksul (2014–2017) anti mingit laadi kaitse umbes 1,6 miljonile isikule.
- Euroopa riikides tervikuna on eeldatav hiljutise pagulaste sissevoo suhteline mõju tööealistele elanikele võrdlemisi väike ega ületa 2020. aasta detsembriks 0,25%. See võib siiski olla olulisem enim mõjutatud riikides (Austria, Saksamaa, Rootsi) konkreetsete gruppide (noored madala haridustasemega mehed) puhul.
- Eeldades, et rändajad oma päritoluriikidesse tagasi ei pöördu, võib tagasilükatud varjupaigataotluste koguarv 2020. aasta lõpuks ulatuda 1,2 miljonini. Mõju mitteametlikule tööturule sõltub vabatahtlike tagasipöördumiste hulgast ja jõustamismeetodite tõhususest.

Välismaalastest töötajate ebaseaduslik tööhõive

- Välismaalastest töötajate ebaseaduslik tööhõive mõjutab kõige suurema tõenäosusega suhteliselt noori mehi. Selline ebaseaduslik tööhõive mõjutab enim sektoreid nagu põllumajandus, ehitus, tootmine ja kodumajapidamisteenused.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2018), *International Migration Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2018-en